

Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Mekânın Algılanması ve Kullanılmasına İlişkin Bir Değerlendirme: Şanlıurfa Örneği

An evaluation of perceptions and use of space in the context of gender: An example of Şanlıurfa

Sevli Öztürk ^{*1}, Sedat Benek²

¹Harran Üniversitesi, Osmanbey Kampüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Bölümü, Şanlıurfa

²Harran Üniversitesi, Osmanbey Kampüsü, Fen Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Şanlıurfa

“Kadınlar, egemen kültürün oluşturduğu ‘Kadın İmgeleri’ni kendi içlerinde taşırlar ve değişim yolunda ilerlerken yalnızca dışsal baskı ve engellerle değil, kendi içlerinde taşıdıkları bu egemen kültür tanımlarıyla da mücadele etmek zorunda kalırlar. (Berktaş, 2016)

Öz: Mekân sadece doğal ortam ve doğal ortamın kaynakları kullanarak oluşturulan bir yer değildir. Mekânın aslında toplumda çıktıkları olan ve bu çıktıkları simgeleyen bir yanı olduğunu ve bu bağlamda mekânın bir dili olduğunu ifade etmek önemli bir husustur. Bu çalışmanın temel amacı; Türkiye’de toplumsal cinsiyetin mekân üzerinden özel ve kamusal alanlara ilişkin kavramsal düzeyde bir durum tespiti yapmak, konunun daha iyi anlaşılması için Şanlıurfa’da somut örnekler üzerinden mekâna yüklenen ve buna bağlı olarak ortaya çıkan görünümü ortaya koymaktır. Şanlıurfa’da ataerkil yapının toplumsal cinsiyet rollerini şekillendirdiği için örneklem alanı olarak tercih edilmiştir. Yöntem olarak literatür taraması, saha çalışması, gözlem ve ikincil veri kaynaklarından faydalanılmıştır. Yapılan çalışmada araştırma örnekleme olan Şanlıurfa ilinde birçok alanda olduğu gibi miras dağılımında da cinsiyetçi bir yaklaşım olduğu saptanmıştır. Kadın ve erkek arasında yapılan miras paylaşımının büyük bir kısmı erkeğe verilir. Öte yanda boşanmış dul bireylerin yaşama biçimlerini erkekler ya da akrabalar tarafından kontrol ve denetim altına alınır. Çalışma alanımızda son yıllarda toplumsal cinsiyet sorununda düşük oranda iyileştirmeler görünse de hala Türkiye’nin diğer alanlarında olduğu gibi araştırma sahamız olan Şanlıurfa ilinde de ciddi boyutta sorunlar olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet, Mekân, Şanlıurfa

Abstract: The place is not just a place created using natural environment and natural environment resources. It is important to state that the space has a side that is actually the output of the society and which represents these outputs and in this context it is a language of space. The main purpose of this study is; Turkey to make the determination conceptual level in a case related to the private and public sectors through space, gender, issues of better understanding loaded space through concrete examples in Sanliurfa and patriarchal nature of gender roles in put. Şanlıurfa out of view emerged accordingly As the method, literature review, field study, observation and secondary data sources were used as the method. In the study, it was found that there is a sexist approach in the distribution of heritage as in many areas in the province of Şanlıurfa. A large part of the share of the heritage between men and women is given to men. On the other hand, divorced widows are controlled and controlled by men or relatives. In recent years our field study on gender issues may seem low rate of improvement is still within our field research as well as in other areas of Sanliurfa province in Turkey have also been observed to be in serious problems." is missing.

Keywords: Gender, Space, Sanliurfa

* İletişim yazarı: Sevli Öztürk, e-posta: selviozturk84@gmail.com

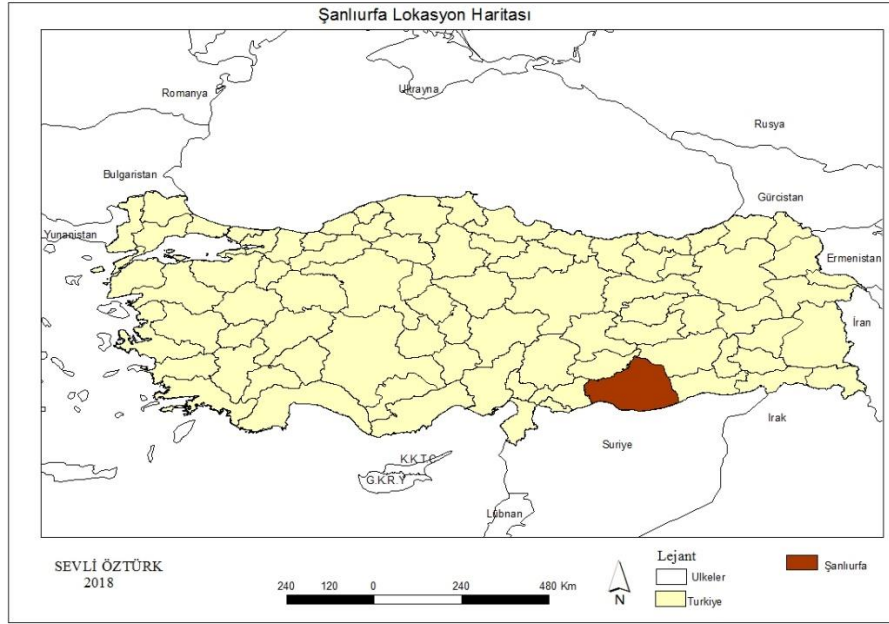
1. Giriş

Mekân sadece doğal ortam ve doğal ortamın kaynakları kullanarak oluşturulan bir yer değildir. Mekan kavramı Yüceşahin'in de ifade ettiği gibi taş, toprak, yer şekilleri, bitki örtüsü vb. gibi salt fiziksel öğelerden ibaret değildir. Mekân, fiziksel olmaktan ziyade sosyal-kültürel anlamlarla yüklü olan, kültürel değerlerle birlikte, değer ve normların asıl itibarıyla kadını dışlamanın en somut biçimde görünebilecek coğrafi öğelerden biridir (Fenster, 2005; Aktaran: Yüceşahin, Kaptanoğlu 2016: 67-68). Mekan aynı zamanda toplumsal ilişkileri söz ve ifadeler olmaksızın da semboller ve imalar yoluyla da biçimlendirilir (Yüceşahin ve Yazgan 2017: 92). Mekan sadece fiziksel değil, aynı zamanda cinsiyetçi ideolojilerin değer ve anlamlarına bürünmüş sosyal bir ögedir (Lefebvre, 1991: 289-292; Aktaran: Yüceşahin ve Yazgan 2017: 92). Mekânın aslında toplumda çıktıkları olan ve bu çıktıkları simgeleyen bir yanı olduğunu ve bu bağlamda mekânın bir dili olduğunu ifade etmek önemli bir husustur. Mekânın dili toplumların kültürel değerleri ve normları ile biçimlenmektedir. Bu açıdan mekânsal kalıplar toplumsal yapının izlerini taşımaktadır.

Kaya'ya göre coğrafyanın kimlik ve yaklaşımında merkezi bir yere sahip olan mekân, coğrafyanın tarihsel gelişimi içerisinde farklılıklar gösterdiği gibi, coğrafya içindeki farklı geleneklere ve paradigmalara göre de çeşitlilik arz etmiştir. Her paradigmanın ontolojik ve epistemolojik yaklaşımına göre farklı mekân tanımlamaları ve kavramlaştırmaları yapılmıştır. Bu da, bu konuda oldukça zengin bir teorik temel oluşturmuştur (Kaya, 2014:3-4). Çalışmanın sınırlılığı açısından toplumsal cinsiyet açısından mekân algısına değinilmiştir.

Mekânsal yapı üzerinde kadın ve erkeğin birtakım rolleri bulunmaktadır. Erkek ve kadınların mekan ve yerleri ne şekilde deneyimledikleri ve buraları nasıl pratik ettikleri kadar toplumsal cinsiyetin yansıdığı mekanları ve yerleri araştırmak ilişkisel mekan çatısı altında feminist coğrafyanın asıl konusudur (McDowell,1999: 12; Aktaran: Yüceşahin, 2016:85). Bu çerçeveden hareketle, bu çalışmanın temel amacı; Türkiye'de toplumsal cinsiyetin mekân üzerinden özel ve kamusal alanlara ilişkin kavramsal düzeyde bir durum tespiti yapmak, konunun daha iyi anlaşılması için Şanlıurfa'da somut örnekler üzerinden mekâna yüklenen ve buna bağlı olarak ortaya çıkan görünümü ortaya koymaktır. Kamusal alan ve özel alan arasında keskin bir ayırmadan bahsedilemez.

Tüm toplumlarda var olan kamu/özel, kültür/doğa, eril/ dişi, vb. temel sosyolojik ikiliklere cinsiyet bazında bakıldığında; erkek ilkler, kadın ise ikincilerle ilişkilendirilmektedir. Toplumlar, erkek ile kadın arasına bir hat çekerek kadınlara ve erkeklere farklı özellikler yükleyerek, onların farklı roller üstlenmesine ortam hazırlamaktadır. Üretim/yeniden üretim bölünmesi, geleneksel olarak bir işin cinsiyetlere göre bölünmesi anlamına da geldiğinden önemli sorunlara ve sonuçlara yol açmaktadır (Günindi Ersöz, 2015:82). Kentsel ve kırsal alanlarda toplumsal, siyasal, ekonomik alanlarda kamu ve özel alanlarda bireylerin eylemlerinin cinsiyete rollerinin verilmesi ve mekânın cinsiyet rolleri dahilinde çizilmesi, cinsiyetin farklı temsilleri ile karşımıza çıkmaktadır. Daha açık bir ifade ile mekânlar bireylerin toplumsal yapı içerisinde yaşamını sürdürdüğü alanlardır. Ama mekânsal yapı aynı zamanda cinsiyete ilişkin anlamları da taşımaktadır. Mekânın erkek ve kadına atfettiği farklı özgürlükler, sınırlılıklar, fırsatlar cinsiyete göre değişmekte ve bu anlamıyla mekân aynı zamanda cinsiyetleştirilmiş bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. İşte bu çalışmada özellikle kadının kamusal alan ve özel alanda mekanı nasıl pratik ettiği Şanlıurfa üzerinden anlatılmaya çalışılmıştır. Böylece araştırma sahamız olan Şanlıurfa'da kamusal ve özel alanda cinsiyet rolleri daha somut bir şekilde görülmüştür.

Şekil 1. Şanlıurfa lokasyon haritası

2. Materyal ve Yöntem

Bu çalışmada literatür taraması, saha çalışması, Arcgis 10.1, gözlem ve ikincil veri kaynaklarından faydalanılmıştır. Bu çalışmanın temel amacı; Türkiye’de toplumsal cinsiyetin mekân üzerinden özel ve kamusal alanlara ilişkin kavramsal düzeyde bir durum tespiti yapmak, konunun daha iyi anlaşılması için Şanlıurfa’da somut örnekler üzerinden mekâna yüklenen ve buna bağlı olarak ortaya çıkan görünümü ortaya koymaktır.

3. Bölgede ve Şanlıurfa İlinde Toplumsal Cinsiyet Durumu ve Sorunlar

Son yıllarda toplumsal cinsiyet alanında iyileştirmeler yaşanmakla birlikte, Şanlıurfa ilinde toplumsal cinsiyet bağlamında bir takım eşitsizlikler mevcuttur. Bu eşitsizliklerden birisi de aile içinde doğacak bebeğin cinsiyetine göre yapılan ayrımcılıktır. Hamilelik ve erkek çocuk doğurmak halen bir kısım Urfalılar için önem arz etmektedir. Çünkü düşük oranda da olsa halen Urfa’da erkek çocuk, hane reisinin statüsünü arttıran bir yere sahiptir.

Yine cinsiyet eşitsizliğinin bir başka yansıması eğitim alanında ortaya çıkmaktadır. Türkiye, yetişkin okuryazarlık oranları Toplumsal Cinsiyet İlişkili Kalkınma Endeksinde 152 ülke içinde 111’inci sıradadır (Demirgöz Bal, 2014:20). Şanlıurfa ilinde yapılan çalışmada ise az oranda da olsa kız çocuklarının eğitime ulaşma hakkını kısıtlayan ailelerin bulunduğu görülmüştür. Kız çocuklarının küçük yaşta evlendirilmesi, aileye bakması, ev içi düzeni yürütmesi, tarımda çalışması gibi nedenler kız çocuklarının eğitim olanaklarından yararlanmasını engelleyen nedenlerden birkaçıdır. Kız çocuklarının okul yaşında evlendirilmesi, onların hem eğitim hakkını, hem de özgürlüklerini kısıtlayan bir durumdur. Bu da aynı mekân içerisinde yaşayan bireylerin özgürlüklere ulaşmada eşit haklara sahip olmadıklarını göstermektedir.

Yapılan çalışmalar sonucunda Şanlıurfa ilinde akraba evliliklerinin önemli olduğu gözlemlenmiştir. Kız çocukları için damat akraba ise daha önceden evlilik sözleri bile verilmektedir. Evlilik kurumu ile erken tanışan kız çocukları, erken yaşta eş ve anne olmakta, dolayısıyla yaşından fazla sorumluluklar üstlenmektedir. Aynı zamanda erken yaşta evlenen kadınların çalışabilecekleri iş alanları bulunmamakta ve ev hanımı olarak yaşamlarını sürdürmektedirler. Yapılan görüşmeler sonucunda erken yaşta evlenen birçok kadın, ekonomik

bağımsızlığı olmadığı için eşlerinin çizdiği sınırlarda bir yaşam sürdürdüklerini ifade etmişlerdir. Bilindiği gibi iş, sosyalleşmek, toplumdaki karşılıklı hak ve yükümlülüklerin doğması için önemli bir araçtır. Dolayısıyla erken yaşta evlenen ve evde çalışan yani ev hanımı olan kadınlar ev içerisinde çalıştıklarından, yeterince sosyalleşememekte, beraberinde kendi yaşamı ile ilgili seçimleri ve hakları kullanamamaktadır. Yapılan çalışmada da Şanlıurfa'da toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle kadınların iş gücüne katılım oranının düşük olduğu görülmüştür.

Yapılan çalışmalarda kız çocukları için erken yaşta evlilikler veya okula göndermeme durumlarının il genelinde de farklılıklar gösterdiği saptanmıştır. Örneğin Harran Ovası'nda hem erken yaşta evlilikler hem de okulu bırakma oranı göreceli olarak daha fazladır. Başta Harran olmak üzere Şanlıurfa ilinin kırsalında düşük oranda da olsa, bu durum halen devam etmektedir (Çizelge 1).

Çizelge 1. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yapılan evlilikler

Zorla evlendirilenler	Sayı	%
Akraba evliliği	350	53,0
Kayın evliliği	13	2,0
Kuma	115	17,4
Berdel	156	23,6
Kan bedeli	9	1,4
Beşik kertmesi	17	2,6
Toplam	660	Toplam % eksik

Kaynak: Kamer vakfı; Suçlu kim? Projesi Raporu, 2017

Cinsiyet eşitsizliğinin sonuçlarından biri de kadına yönelik şiddet ve şiddet eğilimidir. Kadından arındırılmış işler, politik faaliyetlerde eşitsizlik, mülkiyet ve mirasta eşitsizlik, iş bölüşümünde eşitsizlik, eş seçiminde eşitsizlik, eğitimde eşitsizlik ve baskı ve tüm bunların sonucunda değersizleştirilmiş kadın, şiddetin her türlüüne maruz kalır. Şiddet dediğimiz şey sadece fiziksel değildir. Fiziksel şiddet sadece şiddetin bir türüdür. 2017 yılında yapılmış Suçlu kim? Projesi Raporu, şiddeti 4 farklı türde değerlendirmiştir. Bunlar:

- 1) Fiziksel şiddet
- 2) Psikolojik (duygusal) şiddet
- 3) Ekonomik şiddet
- 4) Cinsel şiddet

Aynı araştırmada kadının maruz kaldığı şiddetler Çizelge 2'de verilmiştir.

Çizelge 2. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yaşanan kadın cinsel şiddet durumu

Cinsel şiddeti nasıl yaşadı?	Sayı	%
Tecavüz	54	18,4
Kaba kuvvet kullanarak cinsel ilişkiye zorlamak	105	35,8
Zorla ters ilişki(Livada)	6	2,0
Fuhuşa zorlama	8	2,7
Herhangi bir cisimle cinsel zorbalık	4	1,4
Ensest	3	1,0

Pornografik film, resim vb. seyretmeye zorluyor	3	1,0
Başka kadınla ilişkisi var	64	21,8
Başka kadınla ilişkisini seyrettiriyor/çoklu ilişkiye zorluyor	20	6,8
Çocukların önünde cinsel ilişkiye zorluyor	3	1,0
Taciz	27	9,2
İlgisiz davranımlarak/yok sayılarak	145	49,5
Diğer	8	2,7
Toplam	293	??

*Birden fazla seçenek işaretlenmiş olabilir.

Kaynak: Kamer vakfı; Suçlu kim? Projesi Raporu, 2017

Şiddet sadece fiziki hasar yaratan, bedene uygulanan bir güç göstergisi değildir. Şiddet; ruha, psikolojiye hasar veren bir hırpalama çeşidi olarak da yaşatılabilir. Bu bağlamda, bireye uygulanan farklı şiddet türleri bulunmaktadır. Başar ve Demirci'ye göre kadına yönelik şiddetin ortaya çıkmasını, tekrarlanmasını, türü ve ağırlığını etkileyen birçok faktör bulunmakla birlikte, şiddetin temel kaynağı asıl olarak toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadın ve erkek arasında, ataerkil toplum yapısından kaynaklanan asimetrik güç ilişkisidir. Buna paralel olarak da kadına yönelik şiddet ve bir alt tür olarak kadına yönelik aile içi şiddet; ataerkil düzeni sürdürmek, itaat sağlamak ve süregelen güç dengesizliğini korumada en etkin araçtır (Başar ve Demirci, 2015:41).

Şiddet gören kadınların en büyük problemi de resmi kurumlara çeşitli çekincelerden dolayı başvuramamalarıdır. Suçlu Kim? Projesi Raporuna göre şiddet gören kadınlar resmi kurumlara başvurmadığı için, şiddete maruz kaldıklarında resmi kurumlara başvurma oranı diğer illere göre düşük görünmektedir. Şiddete uğrayan kadınların ilk başvuracağı kişi ya da kişiler, şiddet gören kadının aile tarafından. Ailelerin şiddet karşısındaki tutumu ise daha çok arabuluculuk şeklindedir. Bu durum da çoğu zaman problemi çözmez (Suçlu kim? Projesi Raporu, 2017). Nitekim yapılan görüşmeler sonucunda birçok kadın, erkeklerin farklı olduğu ve erkeğin sözünden çıkılmaması gerektiğini, onun evin koruculuğunu ve aile reisliğini üstlendiği için her şeye karar verebileceğini içselleştirmiş ve normalleştirmiş olduğu gözlemlendi. Bu nedenle bir kısım kadın temel haklarını kullanamamakta ve isteklerini bastırmak zorunda kalmaktadırlar.

Kamer Vakfı'nın Doğu Anadolu'da yaptığı araştırmalara göre kadın cinayet dosyalarında failerin dağılımı şu şekildedir: Beş dosyada koca, bir dosyada koca ile birlikte kayınvalide ve kayınpeder, bir dosyada erkek kardeş, bir dosyada eski koca, bir dosyada tanıdık erkekler, bir dosyada amca, enişte ve erkek kuzenler, bir dosyada baba ve dede, bir dosyada kayınpeder, bir dosyada kayınvalide öldürmeye tam teşebbüs dosyasında faildirler. Bu dosyalarda görüldüğü gibi failerin büyük bir kısmı kadının yakınları tarafından işlenmektedir (Suçlu kim? Projesi Raporu, 2017). Bu durum raporlara yansdığı gibi suç istatistikleri kapsamında yapılan birçok araştırmaya da yansmıştır. Araştırmalarda kadınların en çok yakınları tarafından ve çoğunlukla eşleri tarafından öldürüldüğü saptanmıştır.

Şanlıurfa'da miras paylaşımı konusunda da cinsiyetçi bir yaklaşım sergilenmektedir. Aile bireyleri arasında yapılan miras paylaşımının büyük bir kısmı erkeğe verilir. Kadının erkekle eşit bir paylaşım sağlaması sürekli mümkün olmamaktadır. Gelenek olarak gördükleri erkeğe iki hak, kadına bir hak ya da erkeğe üç hak, kadına bir hak vermektedir (Çizelge 3).

Çizelge 3. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde miras nasıl dağıtılır?

Miras nasıl dağıtılır?	Sayı	%
Kadın ve erkeğe eşit bir şekilde	5.604	66,2
Erkeğe 2 hak, kadına1 hak	1.973	23,3
Erkeğe 3 hak, kadına1 hak	742	8,8
Diğer	140	1,7
Toplam	8.459	??

Kaynak: Kamer vakfi; Suçlu kim? Projesi Raporu, 2017

Bu gelenek, temelini İslam hukukundan almaktadır. Kur'ân-ı Kerim'de miras payları üç âyette, Nisâ sûresinin on bir, on iki ve yüz yetmiş altıncı âyetlerinde belirtilmiştir. On birinci âyette ölenin çocukları ve ebeveyninin miras durumları ele alınmıştır. Buna göre: Ölenin mirasçıları sadece oğlu ve kızı ise mirası kıza yarım, erkeğe bir pay düşecek şekilde taksim ederler (Akt. Efe, 2011:161).

Son yıllarda azalmakla beraber bölgede namus, şeref gibi kavramlar içinin doldurulması zor ve şahsa sıkı sıkıya bağlı olan kavramlar olmakla birlikte akrabaların ve ailelerin ortak değer yargıları olarak görülür. Kadının namusu korunması adına boşanmış dul bireylerin yaşama biçimleri erkekler ya da akrabalar tarafından kontrol ve denetim altına alınır ve bu duruma komşularda dahil edilir(Kamer vakfi; Suçlu kim? Projesi Raporu: 14, 2017).

Şanlıurfa ilinde aile bireyleri olarak erkek ve kadın yani eşler hala birçok kamusal alana birlikte gitmemektedirler. Daha çok eşlerden erkek, eşinin istediği yere gitmesine karar vermektedir. Bu konuda kadın eşler memnun olmadıklarını ifade etmektedirler.

Şanlıurfa'da kadının kamusal alandaki rolüne bakıldığında gerek kamu ve gerekse özel sektörde düşük olduğu dikkat çeker. Kadının akademik alanlarda dahi az ve çeşitli sorunlarla karşılaştıkları görülmektedir (Öztañ ve Doğan 2015: 191 Björklund ve olsson 2004; Aktaran: Öztañ ve Doğan 2015: 195). Akademik hayattaki kadınların deneyimlerini açıklamak için bazı metaforlar geliştirilmiştir: "cam tavan" kadın akademisyenlerin yükselmelerinin önündeki engelleri anlatan bir metafordur (Öztañ ve Doğan 2015: 195). Harran Üniversitesi bünyesindeki bölümlerin bir kısmında kadın akademisyen görülmemektedir. Bunun nedeni sorulduğunda genellikle bu durumun nedeninin kadına bağlanıp: nişanlanma, evlilik, bebek sahibi olma ya da çeşitli zorluklarla başa çıkamadığı için bırakıldığı söylenilmektedir. Öztañ ve Doğanın belirttiği gibi Akademinin cinsiyetinden, cam tavan dile getirilmemektedir.

Kadınların kamusal alanın dışına itilmelerinin nedeni doğrudan ataerkil ideolojinin doğa – kültür ayırımından kaynaklanmaktadır. Kadınların doğurganlık özellikleri sebebiyle bedenleri doğa ile özdeşleşmiştir. Buna karşılık, erkeklerin, uygarlığı ve kültürü temsil ettiği kabul edilmektedir. Böylece, erkeklerin işi kültür ve uygarlık yaratmak, kamusal alanda otorite kullanmak ve yönetmek, yani siyaset yapmak; kadınlarınki ise ev ve aile içinde kalıp çocuk doğurmak olarak belirlenmiştir (Günindi Ersöz, 2015:88).

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin en belirgin yansımalarından biri sağlık alanıdır. Yapılan araştırmalar kadınların erkeklere göre daha uzun yaşadıklarını ancak yaşam kalitelerinin daha düşük olduğunu, daha fazla hastalık yaşadıklarını göstermektedir. Kadınlar ve erkeklerin üreme ile ilgili hastalık yükleri incelendiğinde ise, kadınların üreme sağlığı sorunlarının erkeklerden çok daha fazla yaşadıkları ve bu durumun özellikle üreme çağında (15-49 yaş arası) daha da arttığı belirlenmiştir. Ülkemizde cinsiyete göre üremeye yönelik hastalık yükü oranı, kadınlarda % 36.6 iken, erkeklerde % 12.3'tür (Demirgöz Bal, 2014:16).

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kadın üreme sağlığına ilişkin başlıca etkileri kadına yönelik şiddet, kızlık zarı kontrolü, namus cinayetleri, istenmeyen ya da erken gebelikler, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, sağlıksız koşullarda düşükler, hastalığın tanısında gecikme üreme sağlığını etkilemektedir (Şimşek 2011: 119).

4. Sonuç

Belirli bir cinse yönelik olan ve nedeni sadece cinsiyeti olan ve de ataerkil toplumun yapısından kaynaklanan cinsiyet eşitsizliği, kız çocuklarının okutulmamaları, kadınların bazı (istedikleri) işlerde istihdam edilmemeleri, sağlık imkânlarına eşit şekilde ulaşamama, toplumsal alanda, kamu ve özel alanda kadın ve erkeğin farklı rollerinin olması gibi örneklerden de anlaşılacağı gibi, kadının erkeklerle aynı hak ve özgürlüklere sahip olamamaları bu eşitsizliklerdendir. Kadın ve erkeğin toplumun her alanında farklı rollerinin oluşu elbette mekânsal alanlara da yansımıştır. Kadın ve erkeğin mekânsal alandaki rolleri, mekanı kullanma biçimi ve mekânı algılama şekli farklılık göstermektedir.

Yapılan çalışma sonucunda Şanlıurfa ili ve çevresinde toplumsal cinsiyet sorunu hale devam etmekte olduğu ortaya çıkmıştır. Bu hem kamusal hem de özel alanlarda belirgin bir şekilde görülmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasının temelinde sosyo-ekonomik yapı ve özellikle de eğitim düzeyi yatmaktadır. Dolayısıyla başta Şanlıurfa ili olmak üzere bölgede toplumsal cinsiyeti ortadan kaldırmanın yolu eğitim düzeyini artırmak ve buna bağlı olarak da kadın istihdam oranının yükseltmekten geçmektedir.

Aynı zamanda cinsiyet eşitsizliği toplumsal bir sorun olarak görülmeye başlanıp, eşit haklara dönüştürülmeye başlayacak çözümler üretilmeye çalışılmalıdır.

Referanslar

- Başar, F., Demirci, N., 2015 "Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği ve Şiddet" *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, Cit: 2, Sayı: 1, s.41-52
- Berktaş, F., 2016, Tek Tanrılı Dinler Karşısında Kadın, Metis Yayınları, S.18, İstanbul
- Demirgöz Bal, M., 2014 "Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğine Genel Bakış" *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 1, s. 15-28
- Efe, A., 2011 "İslam Miras Hukukunda Kadın-Erkek Hisselerinin Farklı Oluşu Üzerine Bir Değerlendirme" *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 18, s. 157-168.
- Günindi Ersöz, A., 2015 "Özel Alan/Kamusal Alan Dikotomisi: Kadınlığın "Doğası" ve Kamusal Alandan Dışlanmışlığı" *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, Cilt 18, Sayı:1, s.80-102
- Kamer Vakfı, 2017 "Suçlu kim? Projesi Raporu", *Karınca Ajans Yayınları*, s.6-88, Ankara
- Kamer Vakfı, 2017 "Şiddetle Mücadelede Haklarımız", 6284 Sayılı yasa, İstanbul Sözleşmesi CEDAW, s.9-14.
- Kaya, İ., 2014 "Coğrafi Düşüncede Mekan Tartışmaları " *Düşünme Dergisi*, Sayı:4, s.1-13
- Öztaş, E., Doğan, S.N., 2015 "Akademinin Cinsiyeti: Yıldız Teknik Üniversitesi Örneği üzerinden Üniversite ve Toplumsal Cinsiyet" *Çalışma ve Toplum*, s.191-199.
- Şimşek, H., 2011"Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğinin Kadın Üreme Sağlığına Etkisi: Türkiye Örneği", *DEÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 25 (2), s.119
- Tuncer, S., 2015 " Dışarı Çıkmak: Özelden Kamusal Feminist Bir Saha Hikayesi", Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Kültürel Çalışmalar Dergisi, 2(2), s.30-55.
- Yüceşahin, M.M., 2016 " Toplumsal Cinsiyet ve Mekanın Karşılıklı İlişkisi: Patriyarkanın Sosyal Mekanı Örgütleyişine Dair Bir Tartışma" *Kadın/Woman 2000*, 2016; 17(1): 75-97.
- Yüceşahin, M.M., Kaptanoğlu, İ.Y. 2016 "Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetin Cinsiyet Temelli Mekanlardaki Karakteristikleri", *Kadın/Woman 2000*, 17(2): 67-80.
- Yüceşahin, M.M., Yazgan, P., 2017 " Kentler Toplumsal Cinsiyetsiz Değildir: Türkiye’de Kentsel Mekanın Üretimine Feminist Bir Eleştirisi" *Kadın/Woman 2000*, 18(1): 87-103.